

سارِیژی سیل (TB)

لهبیرتان بیت که پرستاری سیل (TB Nurse) لیزمدایه تاکو له دریزه خولی ساریژکردنکهدا (دهرمان) یارمعتی ټیوه بدات. تکیاه ننگر له کاتی ساریژکردندا هستیکي ناخوشتان هییه وه یان سیمار به به شتیکی پیو منیدار به دمو اکانتانوه به تمو اتی دټنیا نین به پرستاری سیلی خوټانهه پیومندی بکهن.

ناوی په رستار هکې نيوه:

فناوی پزشکی نه‌خوشخانه‌ی نیوه:

ژماره‌ی پیاوړې:

نیمہ میل:

TB Alert دامعزاوروميکي بي وڻينجه کي ناستي ناگاداري له سره سيل له بریتانيا (UK) بهر دمهکامه و په پشکشمش کردني زانباري پښوېست به نمخوشکام له کړده وى NHS پالېشني دهکات. نيمه له پر وژگملې ساريژ کردن له ولمانېدا کي خمریکي گمشه سندنن پسنځي دهکمن تاکو دلنيا بين کي همسو نمخوشکام ساريژي (دمران) شيو ورمدرگن. به پالېشني نيوه دعوئين کارگرېکي پوز ټينف و بهر بلومان له سره سيل له همسو جيهاندا هڅيت و گيتي کسمني زورتر رزگار بکمن.

TB Alert,
Community Base,
113 Queens Road,
Brighton BN1 3XG
تلفون: 01273 234030

لعبو ودرگرتي زانباري پټر يان ودرگرتي وڼهنگه لڼک له م بلأفوقه تکايه به
01273 234 770 وه (تغنيا له کاتي کاري دايبر مکاندا) پيويوندي بکهن.

لمبؤ بهخشی نی یارمتمی مالی و دلخوازانه بؤ یارمتمیدانی **TB Alert** تکیاه به
01273 234 784 وه (تعنیه له کاتی کاری دایره مکئانی) پیومهندی بکسن.

یان بچنه سهر مالپیری ٹیمہ به ناونیشانی www.tbalert.org

زاتیا ریگلی که هم بالقو کدا سمبارت به ساززکردنی پیش نیکشمن کراوه به مایستی نیکهانی جیگر یک بو زانت، پیوزایمی، شامزایی، و روونکردنوی پزشکی پرستاری سبلی نیوه یان دیکه پیوزانی سلمی تاماده نکراوه. سراج بدن که زاتیا ریگلی هم بالقو که به مایستی به سکاری بریزان لاسر روونکردنوه یان ساززکردنی سبله. دینچه پرسیر و دلواوکیهاتی خزان سمبارت به دهم و ساززکردنتان له کدی بسوزن که سلمی کورن کورن.

کاري سهر مڪي نامادهڪر دني بٺاڻو ڪهڪه له لايمن ٿوري سيلبي باڪوري روڙ ٺاواي لهندنه ه

چون لهبیرم بیټ که دهی دوا بهکار
بهینم؟

هممو کاتی کاریکی ساکار نیه! ددوای سیل بۆ ماوه‌یه‌کی درێژ‌خایه‌ن به‌کار ده‌هێنن (6 مانگ یان پتر)، که‌وا به‌ ده‌یی بارنامه‌ڕێژیه‌کی وردمان هه‌میت. لێ‌مه‌ به‌ چهند ریگای به‌کارهێنانی ریکوپیک و لعمس کاتی دواکاندا ئامازه‌ ده‌کهن:

- ههمو روژ ئ دمواک له کاتیکی تایبەتدا بەکار بهێن و دمواکه بهردوام له شوێنێکی تایبەتدا بهێژن.
- جبهه‌گەنتان له خەزێنه‌ی دموای حه‌وتانه‌تاندا دانێن.
- هه‌ر روژ ئ که دموا به‌کار ده‌هێن له روژمه‌ریکه‌دا به‌رواری نه‌و روژه نیشانه‌ نه‌ین.
- تێکۆشن ئالارم و ده‌نگه‌یک ریکه‌خن که کاتی به‌کاره‌ینانی جبهه‌که به‌خاته‌وه‌ به‌یرتان.
- له‌ به‌مێ له‌ هه‌م‌ه‌ه‌ه‌ ئان یان نه‌ندامانی خه‌زان داوا به‌که‌ن که کاتی به‌کاره‌ینانی دمواکان به‌خه‌نه‌وه‌ به‌یرتان و نه‌گه‌ر دیسان له‌به‌یرتان چو، پزیشک یان په‌رستار مکه‌تان ده‌توانن له‌وان داوا به‌که‌ن که به‌کاره‌ینانی جبهه‌گەنتان به‌خه‌ن ژێر چاوه‌مه‌تری.
- نه‌گه‌ر روژیک له‌به‌یرتان چو دمواکان به‌کار به‌هێن، کێشه‌که به‌ پزیشک یان په‌رستار مکه‌ به‌لێن — نه‌وان تووره‌ نابن و تێده‌کوشتن یارمه‌تی ئێوه‌ به‌ده‌ن.

ههروه‌ها دهبی له هه‌موو کاتی چاوپێگه‌رتنه‌کانی کلینیکدا ناماده‌بن!
پزیشک یان په‌ستارمکه‌تان دهبی ناگاداری روه‌تی چۆ نه‌یتێ ساریژکردنی
ئێوه‌بن.

زانپاری پتر سهبارت به سیل

ئەگەر تووشبارى نەخوشى سىل بوونە و حمزتان لىيە زانىارى پتر
لەبار مەيە لە كەسەك كە تووشبارى ئەو بوو وەرگرن، كەتەك

Tuberculosis Survival Handbook (پہرتووک) به ناوی

(کټیډوکه‌ی رزگاری له دهمستی سیلهموه) نووسینې Paul Mayho (چاپې)

دووم) دمتوانی یارمەتی نۆوه بدات. نرخى كټيبهكه £14.95 يه و له

رِیْگای کتیبفر و شیه‌کانی خوجیبیه‌وه، خزمتکاریه‌کانی کتیبی Gazelle

و www.amazon.co.uk، یان راسته خو له ریځای بلاوگه که یه مه

Merit Publishing International له ریځای مالپیری

www.meritpublishing.com یان ئیمیل کردن بو

merituk@aol.com دمکری دمست کهویت. ژماره‌ی رفرینس له بو

سفارشتی پهرتووک ISBN 1 873413 14 9 یه.

سیل چییه؟

سیل یان Tuberculosis که TB کورتکراو مکویه چلکینیهمکی باکتریاییه که زورتر له سییهکاندا پیکدیت بهلم دتوانی له سر دیکه می نمدامانی لمش وکو میشک، گرییه لهغلاویهکان، و لک (گورچیلکان) و نیسکهکانیش کاریگری هبیت.

چون کسئی تووشیاری سیل دهبیت؟

کاتی کسئی تووشیار به سیلی سییی دهقوزئ، مایکروبهکان بهشیوهی گسردیلگلی چووکه له حمادا بلو دهنموه و کسانانی دیکه رنگه نهوانه هملژن. کسانیک که له مال یان نهو بینایه می که کسئی تووشیار به سیلی تیدایه دهژین زورتر له کسانانی دیکه له بر متریسی تووشیار بوون بهم نهخوشین.

داخو نهخوشیهکم بلو دهبیتوه؟

نهخوشی ههموو نهو کسانه می که تووشیاری سیلن بلو بوونه می نیه. تمنا کاتیکه باکتریای سیل له سی یان قورگتندا هیه و مایکروبهکانی سیل له ریگای قوزه و پژمینوه بلو بکمنوه رنگه دیترا نیش نهخوشیهکه بگرن. نهگر باکتریایکانی سیل له هر شوینیکی لهشتان جگه له سی و قورگدا همن نهخوشیهکمتان بلو بوونه می نیه. پزیشک/پهرستار مکمتان دتوانی زانیاری پتر پیشکشتان بکات.

سیل چون ساریژ دهکریت؟

سیل له ریگای بهکار هیئانی تیکملوئیک له دمو جوراوجور مکان بو ماوهی لانیکم شمش مانگ ساریژ دهکریت. ماوهی خولی ساریژ کردنهکه به رادهی خوراگری مایکروبهکانی سیل له برانبر هر کام لهو دهواپانه و شوینی جیگرنتی مایکروبهکانی سیل له لهشتاندا پییهستهیه. نهگر دهواکانتان به پیی نواندن پزیشک بهکار بهینن، رنگه خولی ساریژ کردنهکه دریزخایمتر بیت.

ریگای پیومری ساریژ کردنی سیل چییه؟

پزیشک یان پهستاری سیلکممتان چوار دموای جوراوجور بو ماوهی دوو مانگ بوتان دهنوین. نهو دهواپانه بریتین له:

- ریفامپیسین (Rifampicin)
- نیژونیازید (Isoniazid)
- پیرازینامید (Pyrazinamide)
- ئیتامبوتول (Ethambutol)

(نیژونیازید، ریفامپیسین، پیرازینامید رنگه به شیوهی تیکملو وکو ریفاتیر (Rifater) پیشکش بکرن).

پاش تپیرینی دوو حوته له بهکار هیئانی دمواکان نیت نهخوشیهکه حالتهی بلو بوونه و چلکینی نیه.

پاش دوو مانگ بهکار هیئانی دمواکان، پزیشک به ناسایی دمواکان بهو شیوهی خوار موه کم دهکاتوه:

- ریفامپیسین (Rifampicin)
- نیژونیازید (Isoniazid)

(ریفامپیسین و نیژونیازید رنگه به شیوهی تیکملو وکو ریفینا (Rifinah) پیشکش بکرن).

داخو دمواکانی سیل به بی مترسین؟

ههموو دمواکان رنگه مترسی لاهمی و ناراستهخویان هبیت. همدئ مترسی ناراستهخو چندان گرینگ نین بهلم همدیکیان رنگه توندتر بن. زانیاری پیویست سبارمت به جوره جیواز مکانی حب و مترسی لاهمی نهوانه دمتوانن له کارگیری کلینیکی سیل بهدست بینن.

ریفامپیسین، نیژونیازید، پیرازینامید و ئیتامبوتول له دریزه خولی سکیریدا به بی هیچ مترسیهک دمتواندن بهکار بهینن. پزیشک یان پهستار مکمتان پیش دست پیکردنی خولی ساریژ کردن تاقیکردنوه مکملیک (تیت) بوتان دهنوین.

پزیشک یان سسترمکمتان (پهرستار) پیش دست پی کردنی ساریژ کردنهکه له سرتان چمد تاقیکردنوه یک جیهجی دهکن.

نهگر له هر کام له جور مکانی هورمون، حبی دژه سکیری (خوراکی، نیمپلانت یان هند) کملک ودهگرن، دمی نهوان لهو ناگدار بکمنوه لهبر نهوهی که دمتوانن له کاریگری ریفاتیر کم بکمنوه.

دهبی چند کات به چند کات دمواکم بهکار بهینم؟

ههموو رژی دمی دمواکه بهکار بهین. نهگر رژیکتان لهبر چوو هر نهو دهمی هاتوه بیرتان، بهکاری بهینن. نهگر لهبیرتان چوو و کاتی خواردنی دوزی دواتر گیشتهوه، نهو حبهی که لهبیرتان چوو مخون، قمت دوو دوز پیکهوه مخون. نهگر نهو کیشیه رویدا تکایه بایهتکه له گمل پزیشک/پهرستار مکمتان بهینه گورن.

لهبر چی دمی دموای سیل به ریکوپیکی بهکار بهینم؟

مایکروبهکانی سیل له رهوتیکی هوردا دهکوژرین. لانیکم 6 مانگ دمخایمیت تاکو دمواکه بتوانیت ههموو مایکروبهکانی سیل له نیو بیات. پیش گیشتنی نهو کاته حالتان باشتره و نیشانهگیکی کمتر له ههویونی سیل له نیودا هیه بهلم تا کاتی که دکتور ساریژ کردنی نهو رانهگریت دمی دمواکه بهکار بهینن. زوو راگرتنی ساریژمه یان له سر کات و به ریکوپیکی بهکار نهیئانی دموا به پیی نواندنهکه دتوانی جیی مترسی بیت و رنگه نهخوشیهکه بیت چلکین و جوریکی نوئ له سیل پیکیت که درمان و ساریژ کردنی سخت و همدئ جار نامومکین بیت.

داخو له کاتی بهکار هیئانی دموا دمی له خواردنی همدئ چیشتی تاییهت یان دمواگلی تر خو بیاریزم؟

نا، دمتوانن هر شتی که حمتان لئیمتی بخون. بهلم دمی له خواردنی نملکول زور خو بیاریزن.

نهگر دمواگیکی تر بهکار دهینن حمتان به پزیشکمتان رابگمین.